

JAK MOTYWOWAĆ UCZNIÓW DO NAUKI?

Sprawy szkoły, zadanych zadań domowych, otrzymywane stopnie zajmują w wielu rodzinach dużo czasu podczas rozmów rodziców z młodzieżą. Przecież wszystkim rodzicom zależy, aby ich dzieci dobrze się uczyły, otrzymywały promocję do następnych klas i zdobyły jak najlepsze wykształcenie.

Wielu uczniom z łatwością przychodzi osiągnięcie bardzo dobrych wyników w nauce. Bez większych problemów otrzymują dobre stopnie i promocję z klasy do klasy. Jest także dużo młodzieży, która wprawdzie uzyskuje niezłe efekty kształcenia, ale musi bardzo dużo pracy, wiele wysiłku, poświęcenia, samozaparca oraz sporo czasu przeznaczyć na naukę. W klasie spotykamy również takich uczniów, których osiągnięcia są nierównomierne. Z jednych przedmiotów są mistrzami, podczas gdy z innych osiągane wyniki są raczej słabe. Wreszcie są i takie dzieci, które mają permanentne trudności w nauce. Często powtarzają klasę, dzieci, które nie „kochają” ani szkoły, ani nauki.

Rodzicom często rodzi się pytanie: jak motywować dziecko do nauki, aby Ci najlepsi osiągnęli jeszcze lepsze rezultaty, a Ci najslabsi osiągnęli sukcesy na miarę ich możliwości? Wiele badań psychologów wskazuje na motywację, jako ważny czynnik, sprzyjający efektywnemu uczeniu.

Na początek ważne, abyśmy odpowiedzieli sobie na pytanie, co tak naprawdę kryje się pod terminem „motywacja”?

Najkrócej rzecz ujmując, to pewna celowość w działaniu, pobudzenie do działania. Problem motywacji jest nierozdzielnie związane z działalnością człowieka. Gdy mamy motywację do czegoś, to ona nas pociąga do działania, a w innym przypadku, gdy nie mamy motywacji, nie robimy tak naprawdę nic. Podobnie jest z naszymi dziećmi. Dlaczego więc jedne dziecko posiada motywację do nauki?

Motywacja może być wewnętrzna lub zewnętrzna:

- wewnętrzna pobudza do działania, ma wartości samą w sobie. Jej przykładem jest zainteresowanie lub zamiłowanie do czegoś;
- zewnętrzna stwarza zachętę do działania, które jest w jakiś sposób nagradzane lub pozwala uniknąć kary. W szkole takiej motywacji sprzyja system nagród i kar oraz cały zbiór przepisów regulujących tok nauki.

Motywy uczenia się są wynikiem uświadomienia celu, jaki pragniemy osiągnąć.

Najczęstszymi motywami szkolnego uczenia się są: motywy poznawcze, ambicyjne, lękowe i praktyczne. Maria Tyszkowa rozróżnia 8 grup motywów, dla których młodzież podejmuje się aktywnego uczenia się. Należą do nich:

1. uczenie się dla uczenia,
2. uczenie się w celach osiągnięcia korzyści osobistych,
3. uczenie się ze względu na utożsamianie się z grupą,
4. pragnienie osiągnięcia powodzenia i uniknięcia niepowodzenia,
5. uczenie się ze względu na nacisk i przymus,
6. poczucie obowiązku,
7. praktyczne cele życiowe,
8. uczenie się ze względu na potrzebę społeczną.

A zatem możemy powiedzieć, że szkolne uczenie się jest działalnością wielostronnie motywowaną. W przeciętnej grupie uczniów występują na ogół różne motywy. Na przykład: zainteresowania i dążenie do osiągnięcia powodzenia, nieco lęku, a także zrozumienie praktycznego znaczenia wiedzy i konieczności zdobycia wykształcenia - dla własnej przyszłości.

Charakter i struktura działających motywów zmieniają się wraz z wiekiem ucznia. Różnicowanie wprowadzają również zewnętrzne czynniki środowiska, doświadczenia ucznia w uczeniu się i życiu pozaszkolnym, a także poziom pracy dydaktyczno – wychowawczej w szkole.

Dlatego już od najmłodszych lat najpierw rodzice, a później nauczyciele powinni podejmować działania na rzecz rozwijania motywacji do nauki. Motywowanie do nauki jest ważnym zadaniem przede wszystkim dla rodziców i tak naprawdę od ich wysiłku będzie zależało, to że dziecko przestanie się uczyć dla “mamy i taty” i zacznie uczyć się dla samego siebie, co podyktowane będzie wewnętrzną potrzebą samorealizacji, samorozwoju.

Dobrym sposobem na rozwijanie zainteresowań poznawczych oraz podwyższenie wyników nauczania jest:

- **mobilizowanie aktywności uczniów,**
- **pobudzanie ich do wysiłku umysłowego,** aby jego efektem było zrozumienie i odkrycie rzeczy subiektywnie nowych. Sprzyja to dobremu przyswajaniu wiedzy oraz rozwojowi zainteresowań uczniów,
- najpopularniejszym motywem uczenia się są **dobre oceny** traktowane jako odniesienie sukcesu i powodzenia w uczeniu się, oznaka dobrego wykonania zadania, zachęta do dalszego uczenia się. Oceny niedostateczne najczęściej zniechęcają do dalszego uczenia się, stanowią dużą przykrość dla uczniów, są powodem powstawania lęku, obniżenia poziomu samooceny, a z upływem czasu mogą powodować utrwalenie się w umyśle młodego człowieka urazowych sądów poznawczych na swój temat, czego oznaką zewnętrzną będzie pesymistyczny sposób podejścia do życia (niepodejmowanie aktywności, szukanie przyczyn różnych zdarzeń w sobie bądź otoczeniu zewnętrznym, brak wiary we własne siły),
- duże znaczenie motywujące ma także **pozytywna ocena rezultatów własnej pracy** (wzmocnieni pozytywne),
- ponadto ważnym czynnikiem motywacyjnym jest organizacja środowiska dydaktycznego ucznia tzn. **wyposażenie i estetyka pracowni, organizacja pracy, wykorzystanie środków dydaktycznych, jakość podręczników,**
- oraz **warunki higieniczno - sanitarne i zdrowotne.**

Zarówno nauczyciele jak i rodzice mogą wzbudzać motywację do nauki poprzez:

- wyjaśnienie celowości uczenia się,
- swoją aktywną postawą (podejście z perspektywy badacza, ciągłego odkrywcy, ciągle poszukującego, inspirującego do działania),
- zwracać uwagę na warunki i sposoby uczenia się.

Tylko w atmosferze współpracy pomiędzy rodzicami i nauczycielami możemy pomóc naszym dzieciom w przezwyciężaniu i zrozumieniu napotykanymi trudnościami i niepowodzeń szkolnych na drodze do uzyskania jak najlepszego wykształcenia.